

Tanımı, kısa tarihçesi, Ecza kooperatifleri

Esas amacı ortaklarına piyasa fiyatının altında mal ya da hizmet sağlamak olan ortaklık kısa anlatımıyla kooperatifçiliğin tanımı diyebiliriz.

Kooperatifçilik hareketi, geçen yüzyılın ortasına doğru, İngiltere'de kaynakları, olanakları kıt halkı piyasa ekonomisine karşı koruma isteğinden doğmuştur. Kooperatifler kuruluşlarını izleyen ilk dönemlerde çeşitli güçlüklerle karşılaşmışlardır. Bunun başlıca iki nedeni vardır; sürekli olarak sendikalarla ilişki içinde olmaları politik organlarca iyi karşılanmamış, bazı ticaret toplulukları da kooperatifleri kendi çıkarlarına uygun bulmadıklarından bu harekete karşı çıkmışlardır. Eldeki araçların yetersizliğini, üyelerin yetersiz ve böyle bir örgütlenmeye hazırlıksız oluşları da başarısızlığı etkilemiştir. Bugün kooperatifler oldukça yaygındır ve ekonomik sistemin temel parçalarından sayılmaktadır. Bir çok ül-

kede de kooperatiflerin toplumsal amacını gözüne alan devlet bunları korumaktadır. (1)

Ekonomik açıdan kooperatiflerin kuruluş nedeni, ortaklarını 'aracıpayından' kurtarmaktır. Ancak kooperatifler bu amacına ulaşırken aracının görevini ortadan kaldırmaz. Ancak kooperatif içinde bulunan kişilerden kurulmuş bir topluluğa yükler. Bunun en belirgin örneği tüketim kooperatiflerinde görülür. Bunlarda ortaklar bir mal doğrudan doğruya toptancı ya da üreticiden satın alırlar, bu mala gereksinim duyan ortaklar, dışarıdan aldıkları takdirde tüccarın kârı olan parayı ödemeksizin, aynı mal kooperatiftan sağlarlar.

Hukuk açısından bunların yapısı kâr ortaklığıdır, yani ana amacı ortaklarına kâr dağıtmak olan ortakların yapısına benzer, ancak bir kooperatifle bir kâr ortaklığının arasında ayrılıklar vardır, bu ayrılıklarda amaçlarından gelir. Kooperatiflerin ilkesi gereği, bir kooperatife ortak olmak demek o kooperatifin sağlamakla yükümlü bulunduğu belirli nitelikte bir mala ya da hizmete ihtiyaç duyan kişi demektir. Belirli mala ya da hizmete ihtiyaç duyan kişilerin sayısı sınırlı olmadığından ortak sayısı her zaman değişebilir, bundan dolayı kooperatifin elindeki araçların niteliği de değişir. Bir kooperatife kâr ortaklığında olduğu gibi elden geldiğince büyük gelir sağlamak amacıyla ortak olduğundan ortaklar arasında bir güç eşitliği söz konusudur.

Çağdaş ekonominin en yaygın en önemli kooperatif biçimleri Tüketim Kooperatifleri, Kredi Kooperatifleri, Konut Kooperatifleridir.

Bu kooperatif biçimlerinden bizi ilgilendireni Üretim, Temin, Dağıtım ve Tüketim kooperatifleridir. Gün geçtikçe artan bu kooperatifleşmeye Eczacılar'da katılmışlardır. "...Eczacıları Üretim, Temin, Dağıtım Kooperatifi" adı altında faaliyet gösteren bu tür girişimlerden olumlu sonuçlar alındığı bir gerçektir. Bu gerçeği "Eskişehir

Akdeniz

Ecza Deposu

Mustafa AKIL

**SAYIN MÜŞTERİLERİMİZE
SAĞLIKLI GÜNLER DİLER.**

*İhsaniye Mah. 953 Sk. C/11 Şaman
İşhanı (Devlet Hst. Karşısı)*

M E R S İ N

Tel: 358 22 - 369 15

KOOPERATİFÇİLİK

Ecza Koop. örneğinde rahatlıkla görebiliriz.

<u>Yıllar</u>	<u>Ortak sayısı</u>	<u>Artış miktarı</u>
1980	38	—
1981	57	19
1982	95	38
1983	113	18
1984	125	12
1985	149	24
1986	181	38

<u>Yıllar</u>	<u>Katkı</u>
1980	150.000.- TL
1981	150.000.- TL
1982	175.000.- TL
1983	334.000.- TL
1984	560.000.- TL
1985	850.000.- TL
1986	1.182.000.- TL

1987 tahmini 1.550.000.- TL düşünülmektedir.

Eskişehir Eczacıları Üretim Sağlama Pazarlama ve Tüketim Kooperatifi 1980 de 38 ortakla kurulmuş, kooperatif yönetiminin başarılı çalışmaları ile bu sayı 181'e ulaşmıştır. (1986 yılı ortak sayısı). Tüm bu olumlu gelişmeleri 6. dönem çalışma raporundan rakamlarla sunmak istiyoruz:

Kooperatifin Varlıkları:

<u>Yıllar</u>	<u>Toplam Varlıklar (TL)</u>
1980	1.352.000.-
1981	2.475.000.-
1982	31.325.545.-
1983	49.694.381.-
1984	84.462.585.-
1985	124.543.828.-
1986	277.826.458.-

Rakamlar güncelleştirmeksizin hesaplanmıştır. Mal taşımadaki aksaklıkların ve yüksek taşıma giderlerinin büyük oranda kaldırılması için 1 adet Renault Station, 1 adet 50 NC ve 35 NC Fiat kamyon alınmıştır.

Satış Miktarları:

1980 (7 ay)	31.985.822.- TL
1981	99.519.560.- TL
1982	252.620.250.- TL
1983	511.734.001.- TL
1984	720.879.325.- TL
1985	1.309.566.843.- TL
1986	2.357.194.154.- TL

1987'de amaçlanan ciro yaklaşık 5 MİLYAR TL'dir.

Yıllara göre ortak başına düşen satış ortalaması:

1980	913.357.- TL
1981	1.745.947.- "
1982	2.659.157.- "
1983	4.528.610.- "
1984	5.767.032.- "
1985	8.848.418.- "
1986	13.168.681.- "

1980 yılına göre 14 kat artan satış ortalaması fiyat artışlarının etkisi giderildiğinde daha düşük bir rakama inecektir. Ancak ekonomik koşullar göz önünde bulundurulduğunda hesaplanacak gerçek rakamlar kooperatifin satışlarındaki gelişmeyi ortaya koyacaktır.

Eskişehir Ecza - Koop ana sözleşmesinin 48. maddesine göre hesaplanan gelir - gider farkı ve dağıtımında şöyledir:

- %10 OLAĞAN YEDEK AKÇE
- %25 İŞTİRAK VE YATIRIM FONU
- %1 TANITIM VE EĞİTİM FONU
- %5 ORTAK VE PERSONEL YARDIM FONU
- %59 ORTAK RİSTURNLARI

KOOPERATİFCİLİK

<u>Yıllar</u>	<u>Olumlu gelir - gider farkı (TL)</u>	<u>Ortaklara dağıtılan net tutar (TL)</u>
1980	1.365.969.-	805.992.-
1981	4.838.453.-	2.854.689.-
1982	19.537.097.-	11.526.887.-
1983	32.972.148.-	19.453.567.-
1984	34.504.280.-	20.357.360.-
1985	43.826.625.-	25.857.710.-
1986	66.894.223.-	39.467.592.-

1980 yılından 1986 yılı sonuna dek sağlanan olumlu gelir - gider farkı toplam 203.938.780.- TL olmuş bunun 120.323.880.- TL'si net tutar olarak ortaklara dağıtılmıştır. Başka bir deyişle, Kooperatif ortakları bu alışverişlerini Kooperatif yerine Ecza Deposunda yaparsalar bu tutar ortaklar yerine özel depoların kârlarına eklenecekti. Öte yandan, bu tutara kooperatifin sağladığı iskonto, mal fazlaları, "sürsajsız satışlar", mal varlığındaki artışlar ve diğer katkıların girmediğini unutmamak gerekir. Kooperatifin kurulduğu yıldan bu yana risturn sürekli dağıtılmaktadır. 39.467.592.- TL'nin tümü ortaklara kooperatiften yaptıkları alışverişe göre dağıtılacaktır.

Eskişehir Ecza Kooperatifinin İlaç Firmaları ile olanmal alışları da aşağıda olduğu gibidir.

<u>Yıllar</u>	<u>Firmalardan Mal alış (BRÜT)</u>
1980	39.168.920.- TL
1981	100.071.269.- "
1982	276.387.245.- "
1983	536.467.687.- "
1984	765.912.796.- "
1985	1.435.148.450.- "
1986	2.709.651.347.- "

Kooperatifte 26 personel çalışmakta olup fatura ve stok kontrollerini IBM marka bilgisayarlarla yapmaktadırlar.

Tüm bu olumlu gelişmeler bize gösteriyor ki Eczacımsından, Yönetiminden, Personeline kadar

tam bir dayanışma ve bütünleşme ile kurulmuş bir kooperatif elbet daima başarılı olacaktır.

KAYNAKÇA:

- 1 - Cumhuriyet Ans.
- 2 - Eskişehir Ecza. Koop. Çalışma Raporu

İÇEL
ECZA DEPOSU

Ticaret ve Sanayi A.Ş.

**ECZACI
MESLEKTAŞLARIMIZA
SAĞLIK ve
BAŞARILAR DİLER**

Tel: 14715 - 20925 - 31056
İstiklal Cad. 149 Sok. No: 8 MERSİN

S.S. İçel Eczacıları Üretim-Temin ve Dağıtım Kooperatifi kuruldu

İçel Eczacı Odası Yönetim Kurulu 24 - 25 Ekim 1986 tarihinde yaptığı "Mali Kongrede" büyük çoğunlukla Eczacılar - Koop. kurulması kararı almıştır. Kooperatifi kurmakla Ecz. Mehmet Yılmaz, Ecz. Celal Meydan, Ecz. Nejat Orhan, Ecz. Ali Önsay, Ecz. Ali İhsan Bozkurt, Ecz. Mahmut Yörük, Ecz. Tuncer Oğuz, ve Ecz. Yücel İnal arkadaşlarımız görevlendirilmiştir.

Görevli arkadaşlarımız yeni bir kooperatifin kuruluşunda karşılaşılan mali ve bürokratik güçlükleri göz önüne alarak Silifke Eczacılar Kooperatifini Mersin'e nakletmişlerdir. S.S. Tüm Silifke Eczacıları Temin ve Tevzi Kooperatifi olan adını da S.S. İçel Eczacıları Üretim - Temin ve Dağıtım Kooperatifi olarak değiştirmiştir.

S.S. İçel Eczacıları Üretim - Temin ve Dağıtım Kooperatifi Yönetim ve Denetim Kurulunda aşağıdaki arkadaşlarımız görev almışlardır :

YÖNETİM KURULU (Asil)

Başkan : Ali Önsay
Başkan Yrd. : Ali İhsan Bozkurt
Üye : Mehmet Yılmaz
Üye : Mahmut Yörük
Üye : Yücel İnal

YÖNETİM KURULU (Yedek)

Nejat Orhan
Celal Meydan
Tuncer Oğuz

DENETİM KURULU (Asil)

Tuğrul Tol (Silifke)
Mehmet Bilgen (Erdemli)
Yılmaz Manav (Mersin)

DENETİM KURULU (Yedek)

Mahmut Çomak (Silifke)
Mehmet Celal Tarım (Mersin)